

2. Основи формування культури академічної доброчесності в бібліотеці : інформаційний огляд / автори-укладачі: Якуніна Н. В., Чинюк А. А., Руденко Я. В. ; редколегія: В. С. Пашкова, О. В. Воскобойнікова-Гузєва, Я. Є. Сошинська, О. О. Сербін; Наукова бібліотека ім. М. Максимовича Київського національного університету імені Тараса Шевченка ; Українська бібліотечна асоціація. – Київ : УБА, 2016. – Електрон. вид. – 1 електрон. опт. диск (CD-ROM). – 41 с. – ISBN 978-966-97569-3-0.

3. Хмарський В. Academic integrity в США: кілька спостережень 2015 року. Академічна чесність як основа сталого розвитку університету / Міжнарод. благод. Фонд «Міжнарод. фонд. дослідж. освіт. Політики»; за заг. ред. Т. В. Фінікова, А. Є. Артюхова Київ : Таксон, 2016. С . 53-92.

*Чвалюк А. М.,
канд. юрид. наук, доцент кафедри спеціально-правових дисциплін
Донецький державний університет управління
Калініна І. В.,
канд. юрид. наук, завідувач кафедри спеціально-правових дисциплін
Донецький державний університет управління*

ЩОДО НЕОБХІДНОСТІ ЗАСТОСУВАННЯ ЄДИНОГО ПРОГРАМНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРИ ПЕРЕВІРЦІ АКАДЕМІЧНИХ ТЕКСТІВ НА ПЛАГІАТ

Прийняття Закону України «Про вищу освіту» та «Положення про Національний репозитарій академічних текстів», затвердженого відповідною Постановою Кабінету Міністрів України, підняли контроль за дотриманням академічної доброчесності на новий рівень. Вже третій рік минув з тих пір, як заклади вищої освіти (далі – ЗВО) були вимушені змінити процедуру прийняття до

захисту випускних кваліфікаційних (дипломних) робіт та сформувати внутрішню систему забезпечення якості вищої освіти. Були прийняті відповідні положення, створені локальні репозитарії, сплачено кошти за можливість користування сучасними антиплагіатними сервісами (або отримано безкоштовний доступ до аналогічних антиплагіатних програм), що зробило процес дотримання академічної доброчесності автоматизованим та частково формалізованим. Однак незважаючи на публічні звіти, що «система забезпечення якості вищої освіти, що розроблена та діє в ... університеті, дозволяє своєчасно виявити ознаки плагіату та запобігти його появі у дипломних роботах студентів, а також у друкованих працях працівників та здобувачів вищої освіти університету» [1], ситуація продовжує залишатися складною.

Перша проблема криється у відсутності одноманітності у використанні ЗВО антиплагіатних сервісів, через що одна й та сама робота, при перевірці різними програмами, може отримувати різні показники унікальності. З одного боку є позитивним, що Міністерство освіти і науки України (далі – МОН) своїми регуляторними актами не обмежує ЗВО у виборі певних сервісів, з іншого – відсутність єдиної парадигми з означеного питання може створити перешкоди належній реалізації державної політики у сфері академічної доброчесності. Друга проблема полягає у тому, що доступ до якісних антиплагіатних сервісів переважно є платним. Таким чином МОН повісило на ЗВО та наукові установи незаплановані витрати при відсутності компенсації у вигляді додаткового фінансування.

Кілька років тому МОН ініціювало розробку програми виявлення академічного плагіату в наукових роботах здобувачів вищої освіти. Були виділені чималі кошти, але програма, яка б відповідала вимогам часу, станом на сьогодні так і не розроблена. Той її варіант, який наразі існує, вимагає належного доопрацювання. Науковці вбачають два шляхи виходу з цієї ситуації: кожний освітній заклад або наукова установа самостійно розробляють відповідну програму, або тягар розробки такої програми має взяти на себе МОН з наступним наданням можливості її використання тим же науковим установам та навчальним закладам

[2, с. 6]. Проте МОН вирішило піти іншим шляхом й укласти меморандуми з компаніями-власниками антиплагіатних сервісів, на підставі яких українські виші на найближчі 5-7 років отримають безкоштовний доступ до сучасних сервісів перевірки наукових робіт на плагіат [3]. Це тимчасово вирішує другу з окреслених нами проблем, але залишає першу без уваги.

«Міносвіти зацікавлено, щоб більше компаній співпрацювало з Міністерством для вдосконалення антиплагіатних перевірок й закликає інші компанії виступати із аналогічними проектами на таких же чи навіть кращих умовах» [4]. Кількість сервісів зростає (Unicheck, Plagiat.pl тощо), але результати перевірок завдяки застосуванню різних баз та програмних налаштувань у цих сервісів різняться.

На нашу думку, найоптимальнішим варіантом в даному випадку є централізована розробка єдиної антиплагіатної програми, яку могли б використовувати академічні та наукові установи. Якщо МОН найближчим часом не активізується у напрямку завершення вже розпочатих розробок, то академічні та наукові установи мають самотійно прийти до єдино можливого у даному випадку рішення, а саме – об'єднати власні ресурси з метою створення необхідного антиплагіатного сервісу. Тому ми просимо учасників заходу донести нашу думку відносно піднятої проблеми до керівників ЗВО та наукових установ, в яких вони працюють. Це створить необхідне підґрунтя для належного розгляду і, сподіваємося, вирішення цієї проблеми на наступних загальних зборах ГО «Спілка ректорів вищих навчальних закладів України».

ПЕРЕЛІК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Використання антиплагіатних систем для забезпечення академічної доброчесності у Харківському національному університеті імені В. Н. Каразіна. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.univer.kharkov.ua/docs/work/vykorystannya-antiplagiatnykh-system.pdf> (дата звернення: 20.02.2020).

2. Касаткін Д.Ю., Касаткіна О.М. Інформаційні технології та програмні засоби вирішення проблеми плагіату в освітній та науково-дослідницькій діяльності ВНЗ. Монографія / Перспективные достижения современных ученых. Образование и воспитание, физическое воспитание и спорт, философия, литература и лингвистика, культура и искусство, юриспруденция. Одесса., Физическое лицо – предприниматель Куприенко С.В. 2017. – 150 с.

3. МОН залучає більше ресурсів для перевірки на плагіат, – підписано меморандум з компанією «Антиплагіат». [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://mon.gov.ua/ua/news/mon-zaluchaye-bilshe-resursiv-dlya-perevirki-na-plagiat-pidpisano-memorandum-z-kompaniyeyu-antiplagiat> (дата звернення: 20.02.2020).

4. МОН зацікавлено, щоб більше компаній, на кшталт Plagiat.pl, співпрацювало з міністерством для вдосконалення антиплагіатних перевірок, – Лілія Гриневич. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://mon.gov.ua/ua/news/mon-zacikavleno-shob-bilshe-kompanij-na-kshtalt-plagiatpl-spivpracuyvalo-z-ministerstvom-dlya-vdoskonalennya-antiplagiatnih-perevirok-liliya-grinevich> (дата звернення: 20.02.2020).

*Шпак А. Є.,
канд. хім. наук, доцент кафедри загальної та неорганічної хімії
КПІ ім. Ігоря Сікорського*

АСПЕКТИ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ

Академічна доброчесність є одним з принципів освітньої діяльності та однією з засад політики держави. Держава повинна забезпечувати появу та функціонування механізмів дотримання академічної доброчесності задля дотримання відповідного рівня якості освіти, бо це сприяє розвитку самої держави.

POLISH-UKRAINIAN FOUNDATION «**THE INSTITUTE OF INTERNATIONAL ACADEMIC AND SCIENTIFIC COOPERATION**»

THEOLOGICAL ACADEMY OF THE UNIVERSITY OF
CARDINAL STEFAN WYSHINSKY IN WARSAW

FUNDACJA ADD

АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ: ВИКЛИКИ СУЧАСНОСТІ

Збірник наукових есе учасників наукового стажування

**Варшава, Республіка Польща
2020**

Академічна доброчесність: виклики сучасності : збірник наукових есе учасників дистанційного етапу наукового стажування для освітян (Республіка Польща, Варшава, 02.03 – 11.03.2020) / Польсько-українська фундація «Інститут Міжнародної Академічної та Наукової Співпраці», Духовна Академія Університету Кардинала Стефана Вишинського, Фундація ADD. – Варшава, 2020. – 179 с.

Головний редактор:
ГЛАВЧЕВА Ю. М., НТУ «ХПІ», Україна

Редакційна колегія:

ЦМОЦЬ І. Г., Доктор технічних наук, професор, Національний університет «Львівська політехніка», Україна

ПРЯДКО В. В., Академік АЕНУ, доктор економічних наук, професор, Університет Короля Данила, Україна

GAVRYLIUK I., Doktor nauk humanistycznych w zakresie historii, Варшавський університет, Польща

РУДАК Т. В., Доктор права Віденського Університету, Австрія

ГРЕБЕНЮК Н. В., Кандидат економічних наук, Університет Короля Данила, Україна

У збірнику викладено матеріали наукових есе учасників стажування, організованого Польсько-українською Фундацією – Інститут Міжнародної Академічної та Наукової Співпраці спільно з Духовною Академією Університету Кардинала Стефана Вишинського у Варшаві та польською Фундацією ADD.

Метою стажування є ознайомлення із європейськими підходами щодо питання наукового плагіату і популяризація академічної доброчесності, а також підвищення кваліфікації освітян та поглиблення співпраці в академічній та науковій галузі між Україною та Польщею.

У збірнику розглядаються основні проблеми академічної доброчесності в навчальних та наукових роботах, що пов'язано з інтенсивною комп'ютеризацією та інформатизацією всіх аспектів людського життя.

Складанюк М.Б.

ЗАСТОСУВАННЯ ПРИНЦИПІВ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ В ПРОЦЕСІ ПІДГОТОВКИ СТУДЕНТІВ ЗА ОСВІТНЬОЮ ПРОГРАМОЮ «ХІМІЯ» 151

Сьомченко В. В.,

Уманська Ю. М.

АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ ЯК ЗАПОРУКА ПІДВИЩЕННЯ ЯКОСТІ ВИЩОЇ ОСВІТИ В ЗАПОРІЗЬКОМУ НАЦІОНАЛЬНОМУ УНІВЕРСИТЕТІ 153

Федосєєва О. В.

ПРИНЦИПИ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ В ОСВІТНЬО-НАУКОВОМУ ПРОСТОРІ ЗДМУ 158

Фонар Л. С.

ОСОБЛИВОСТІ ПЕРЕВІРКИ НА ПЛАГІАТ РОБІТ СТУДЕНТІВ ТЕХНІЧНИХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ 161

Халіна О. В.

АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ ЯК ОСНОВА ДОВІРИ ДО НАУКОВИХ ДОРОБКІВ ДОСЛІДНИКІВ. 164

Чвалюк А. М.,

Калініна І. В.

ЩОДО НЕОБХІДНОСТІ ЗАСТОСУВАННЯ ЄДИНОГО ПРОГРАМНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРИ ПЕРЕВІРЦІ АКАДЕМІЧНИХ ТЕКСТІВ НА ПЛАГІАТ 168

Шпак А. Є.

АСПЕКТИ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ 171

Юркевич Ю. М.

ПОНЯТТЯ «АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ» ЗА ЗАКОНОДАВСТВОМ УКРАЇНИ ПРО ОСВІТУ ТА ПРО ЗАХИСТ АВТОРСЬКИХ ПРАВ..... 175

ОПУБЛІКОВАНІ ТЕЗИ ТА ЕСЕ, А ТАКОЖ РОЗМІЩЕНІ НА ВЕБ-СТОРІНКАХ МАТЕРІАЛИ НАДАЮТЬСЯ НА ІСНУЮЧИХ УМОВАХ І В НАЯВНІЙ ФОРМІ 179